

การพัฒนาศักยภาพของคนไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)*

การพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมา มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจโดยใช้คนเป็นเครื่องมือ หรือปัจจัยในการผลิต เพื่อสนองความต้องการ การพัฒนาให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยยังไม่ได้คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็ว ดังนั้น แม้ว่าประเทศไทยจะประสบ ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายด้านการขยายตัว ทางเศรษฐกิจเป็นอย่างดี แต่ผลของการพัฒนา ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะปัญหาการกระจายรายได้ ปัญหาความ เสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนไทยและ การพัฒนาประเทศในระยะยาว

การพัฒนาศักยภาพของคนที่จะปรารถนา จะต้องพัฒนาให้คนทุกคนได้รับการพัฒนาตาม ศักยภาพอย่างเต็มที่ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญา และทักษะฝีมือเพื่อให้คนเป็นคนดี มี คุณธรรม มีสุขภาพอนามัยที่ดี และมีส่วนร่วมใน การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีจิตสำนึกและมีบทบาทในการดูแล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรมที่ดีงาม ทั้งในระดับชาติและระดับ

ท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยทำให้การพัฒนาประเทศมี ความสมดุลยั่งยืนบนพื้นฐานของความเป็นไทย

การพิจารณาผลการพัฒนาที่ผ่านมา และ แนวโน้มในอนาคตควบคู่กับอิทธิพลของกระแส โลกภิวัตน์ การพัฒนาศักยภาพของคนไทยใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ ของคนไทยไว้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์หลัก

1.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพของคนทาง ด้านจิตใจให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่ดี ต่อสังคมส่วนรวม

1.2 เพื่อพัฒนาคนทุกคนให้สามารถคิด วิเคราะห์บนหลักของเหตุผลมีการเรียนรู้ อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต มีโลกทัศน์กว้าง รวมทั้งมี ประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสูงขึ้นสอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

1.3 เพื่อส่งเสริมให้คนมีสุขภาพพลานา มัยดีถ้วนหน้า มีความรู้ความเข้าใจและสามารถ ป้องกันโรคและดูแลสุขภาพของตนเอง และ ครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 เพื่อเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชน กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มได้รับการคุ้มครองช่วย เหลือ และได้รับบริการพื้นฐานทางสังคมทุกด้าน อย่างเหมาะสมทั่วถึงและเป็นธรรมเพื่อให้สามารถ

*แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544)

ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขและสมศักดิ์ศรี

2. เป้าหมาย

2.1 คนไทยมีขนาดครอบครัวที่เหมาะสมและมีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาในพื้นที่

2.2 เพิ่มคุณภาพการศึกษาทุกระดับและจัดให้มีกลไกประกันคุณภาพการศึกษาพร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐาน และจัดให้มีการสอบวัดผลวิชาชีพพื้นฐานสำคัญ

2.3 เพิ่มสัดส่วนของนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จากปัจจุบัน 31:69 เป็นไม่ต่ำกว่า 40:60

2.4 ขยายการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงานในสาขาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50

2.5 ประชาชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันโรคและสุขภาพของตนเอง ตลอดจนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

2.6 สร้างโอกาสให้สตรีและผู้ด้อยโอกาสทุกประเภทในสังคมได้รับการพัฒนาตามศักยภาพอย่างเต็มที่ และได้รับการบริการต่าง ๆ ที่เหมาะสมอย่างทั่วถึง

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคนไทย

การที่จะพัฒนาศักยภาพของคนทุกคนให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศได้อย่างยั่งยืนนั้นประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการพัฒนา 5 ยุทธศาสตร์ได้แก่

3.1 โครงสร้างและการกระจายตัวของประชากร

การส่งเสริมให้ประเทศไทยมีจำนวนและโครงสร้างประชากรในขนาดที่เหมาะสมและการกระจายตัวระหว่างประชากรในพื้นที่ต่างให้มีความสมดุล ควรมีการดำเนินการโดยการสนับสนุนให้คนไทยมีขนาดครอบครัวที่เหมาะสมเพื่อเป็นการชะลอการวางแผนครอบครัวในพื้นที่ที่มีอัตราเจริญพันธุ์ของสตรีอยู่ในระดับทดแทนที่ต่ำกว่า เร่งรัดให้มีการส่งเสริม ปรับปรุงเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ คุณภาพของการวางแผนครอบครัวอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการกระจายตัวของประชากรที่สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสการพัฒนาในพื้นที่

3.2 การพัฒนาศักยภาพของคนด้านจิตใจ

การเสริมสร้างศักยภาพของคนให้คนเป็นคนดี มีคุณธรรม มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบตนเองและสังคมและมีค่านิยมที่ดีงามนั้น ควรดำเนินการโดยการพัฒนาศักยภาพด้านจิตใจของคนทุกกลุ่ม ให้สามารถปรับเอาหลักศาสนามาประพฤติและเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของตน และการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาจิตใจรวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาจิตใจมากขึ้น

3.3 การพัฒนาสติปัญญาทักษะและฝีมือแรงงาน

การพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกคนตั้งแต่การเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยไปจนตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญแก่เด็กหญิงและสตรีให้สามารถคิดวิเคราะห์บนหลักของเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีโลกทัศน์กว้าง สามารถ

เรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ตลอดจนมีประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตสูงขึ้น และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยการเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัย การปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอน การปฏิรูประบบการผลิตและพัฒนาครู และการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่และระบบสารสนเทศมาใช้ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพในทุกระดับการศึกษา และเพิ่ม ศักยภาพกำลังแรงงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและฝึกอบรม

3.4 การพัฒนาสุขภาพและพละอนามัย

การเสริมสร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนเป็นผู้ที่มีสุขภาพพละามัยที่ดี มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันโรค และการดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว ควรมีแนวทางในการพัฒนา โดยการพัฒนาศักยภาพของคนในการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค และดูแลรักษาเบื้องต้นทั้งของตนเอง ครอบครัว และชุมชน การเพิ่มประสิทธิภาพ คุณภาพและการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุข การผลิตและการกระจายบุคลากร การพัฒนาระบบ การดำเนินงานป้องกัน และควบคุมโรคเอดส์ การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี รวมทั้งการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

3.5 การพัฒนาประชากรกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

การเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนกลุ่มผู้ด้อยโอกาสกลุ่มใหญ่ ได้แก่ กลุ่มเด็กในภาวะยากลำบากซึ่งประกอบด้วย เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ เด็กเรื้อรังและเด็กยากจนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ กลุ่มเด็กและสตรีในธุรกิจบริการทางเพศ และถูกประทุษร้ายทารุณต่างๆ กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุที่ยากจนที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ กลุ่มเด็กและสตรีในธุรกิจบริการทางเพศและถูกประทุษร้ายทารุณต่างๆ กลุ่มคนพิการ ญาติหรือผู้เลี้ยงดูกลุ่มคนยากจนในเมืองและชนบท กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติ และผู้ต้องขัง และกลุ่มคนไทยต่างวัฒนธรรม เช่น ชาวเขา ชาวเล เป็นต้น ได้รับการช่วยเหลือคุ้มครองและได้รับบริการทุกด้านอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม ควรมีการดำเนินการโดยพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเด็กที่อยู่ในภาวะลำบาก เด็กและสตรีที่อยู่ในธุรกิจบริการทางเพศ และถูกประทุษร้ายทารุณต่างๆ รวมทั้งสตรีที่ถูกเลือกปฏิบัติและมีอคติทางเพศ คนพิการ ผู้สูงอายุที่ยากจนไม่มีญาติหรือผู้เลี้ยงดู คนยากจนทั้งในเมืองและชนบท ผู้ถูกคุมประพฤติและผู้ต้องขัง และกลุ่มคนไทยต่างวัฒนธรรม ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสมศักดิ์ศรีและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากขึ้น

